

Społeczności energetyczne –
Unijna koncepcja –
dlaczego w Polsce to nie działa?

Krajowa Izba Klastków Energii i OZE
Tworzymy przyszłość polskiej energetyki rozproszonej

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

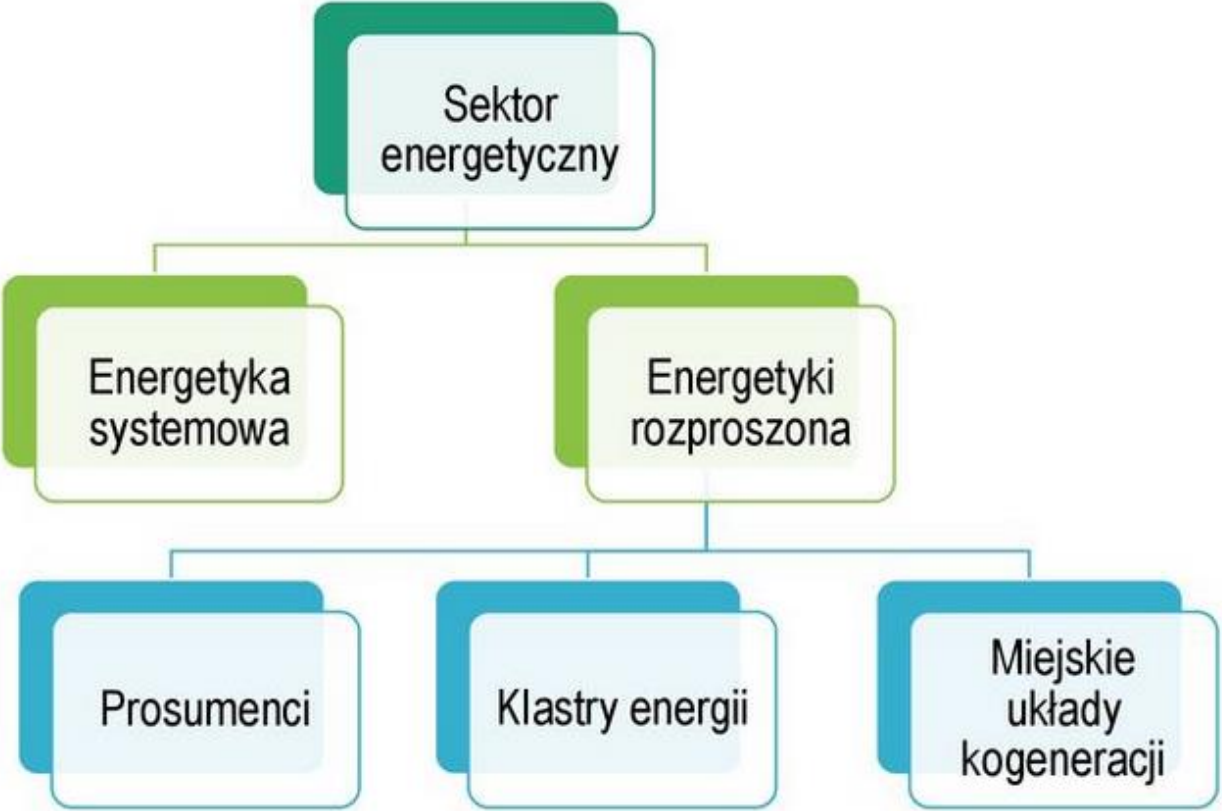

Człowiek (ustawodawca też) postępuje rozsądnie wtedy i tylko wtedy, gdy wszelkie inne możliwości zostały już wyczerpane

Koncepcja polskiego systemu energetycznego Ministerstwa Energii

Energetyka rozproszona - jako element sektora energetycznego w Polsce

Koncepcja polskiego systemu energetycznego Ministerstwa Energii

Klaster Energii – główny cel

MINISTERSTWO ENERGII

Rozwój energetyki rozproszonej

poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego

zapewnienie efektywności ekonomicznej, przyjaźnie dla środowiska

tworzenie optymalnych warunków umożliwiających wdrożenie najnowszych technologii

uwzględnienie miejscowych zasobów i potencjału energetyki krajowej

Koncepcja polskiego systemu energetycznego Ministerstwa Energii

MINISTERSTWO ENERGII

Klasy energii narzędziem rozwoju lokalnego

Lokalna niezależność energetyczna

Zwiększenie pewności i ciągłości dostaw

Zagospodarowanie lokalnie dostępnych zasobów

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Niwelowanie różnic pomiędzy miastami, a terenami wiejskimi

Zrównoważony rozwój

Nowe miejsca pracy

Aktywizacja społeczeństwa

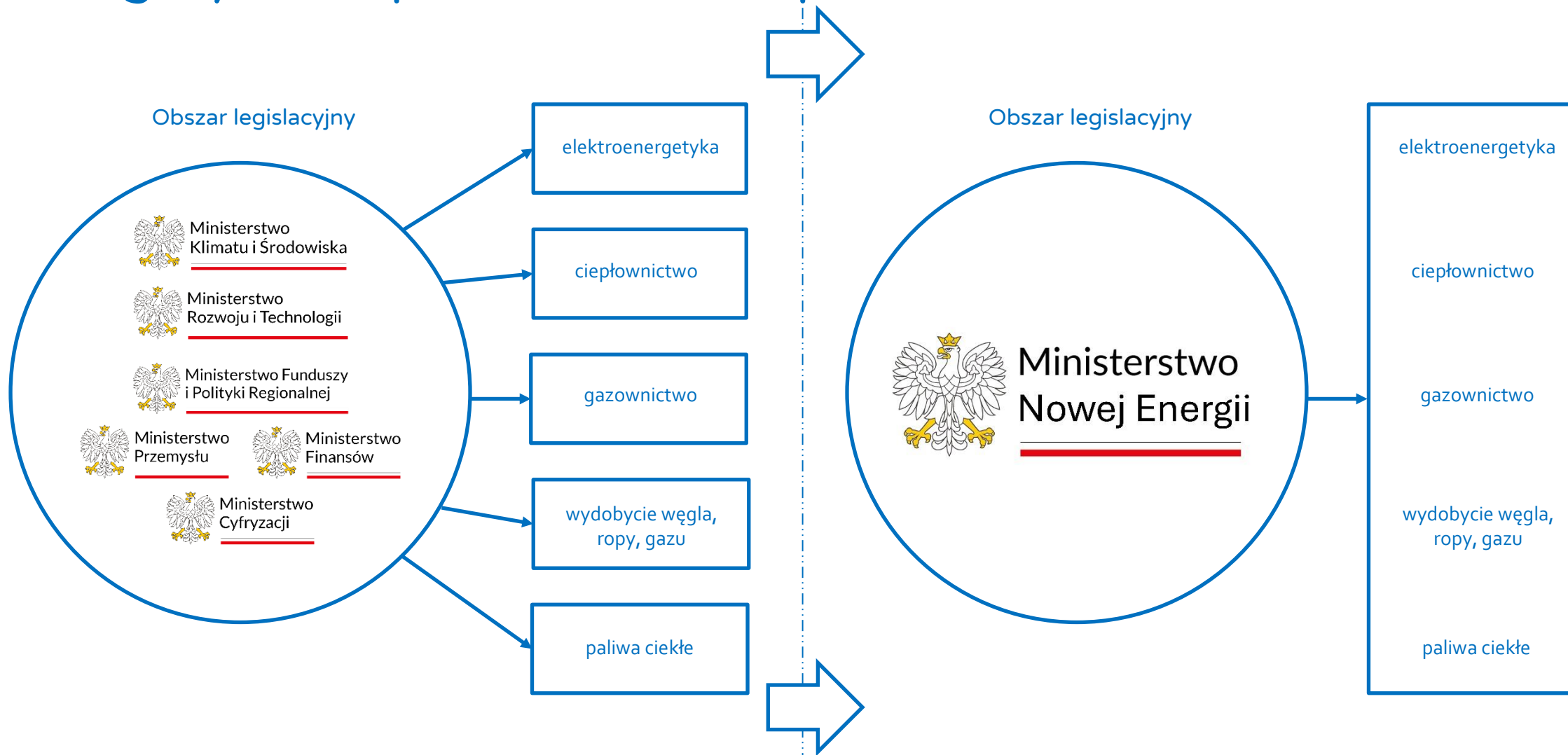

Społeczności Energetyczne UE

- Energy communities enable collective and citizen-driven energy actions to support the clean energy transition. (public acceptance of renewable energy projects and attract private investments)*
- Społeczności energetyczne mogą być skutecznym sposobem restrukturyzacji naszych systemów energetycznych, umożliwiając **obywatelom** napędzanie lokalnej transformacji energetycznej i bezpośrednie czerpanie korzyści z **lepszej efektywności energetycznej, niższych rachunków, zmniejszenia ubóstwa energetycznego oraz większej liczby lokalnych zielonych miejsc pracy**. Społeczności energetyczne pozwalają **lokalnym społecznościom** połączyć siły i inwestować w czystą energię.
- Zgodnie z prawem UE, społeczności energetyczne mogą przybrać formę dowolnej osoby prawnej, w tym stowarzyszenia, spółdzielni, partnerstwa, organizacji non-profit lub spółki.
- Społeczności energetyczne są jednym z kluczowych elementów w osiągnięciu transformacji energetycznej UE: do 2050 roku połowa obywateli Europy może produkować do 50% odnawialnej energii UE.

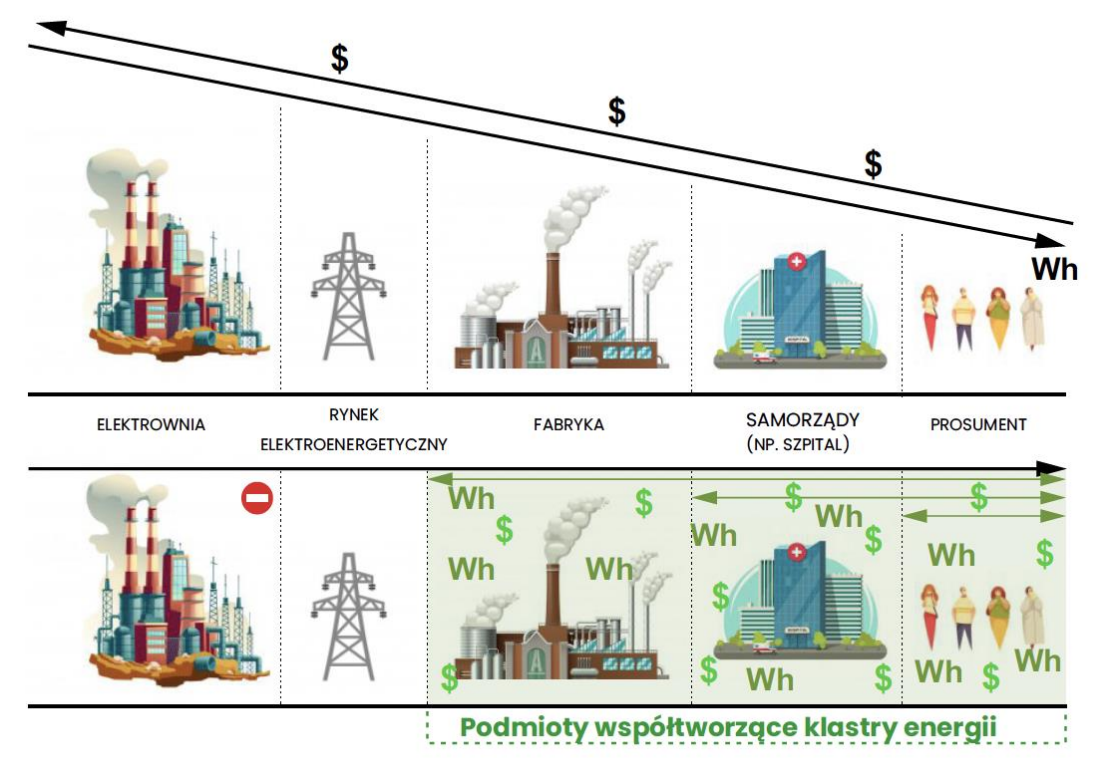
Energetyka rozproszona... ale po Ministerstwach

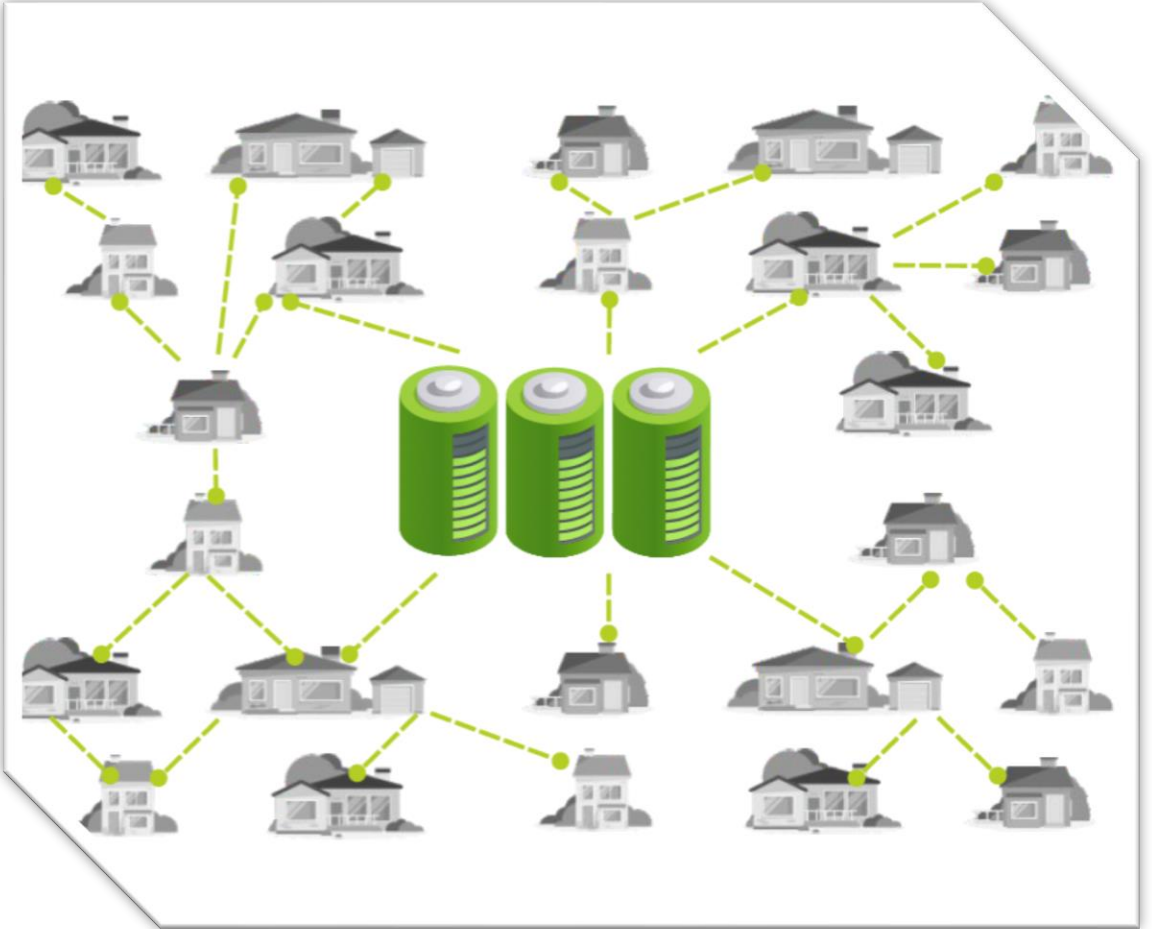
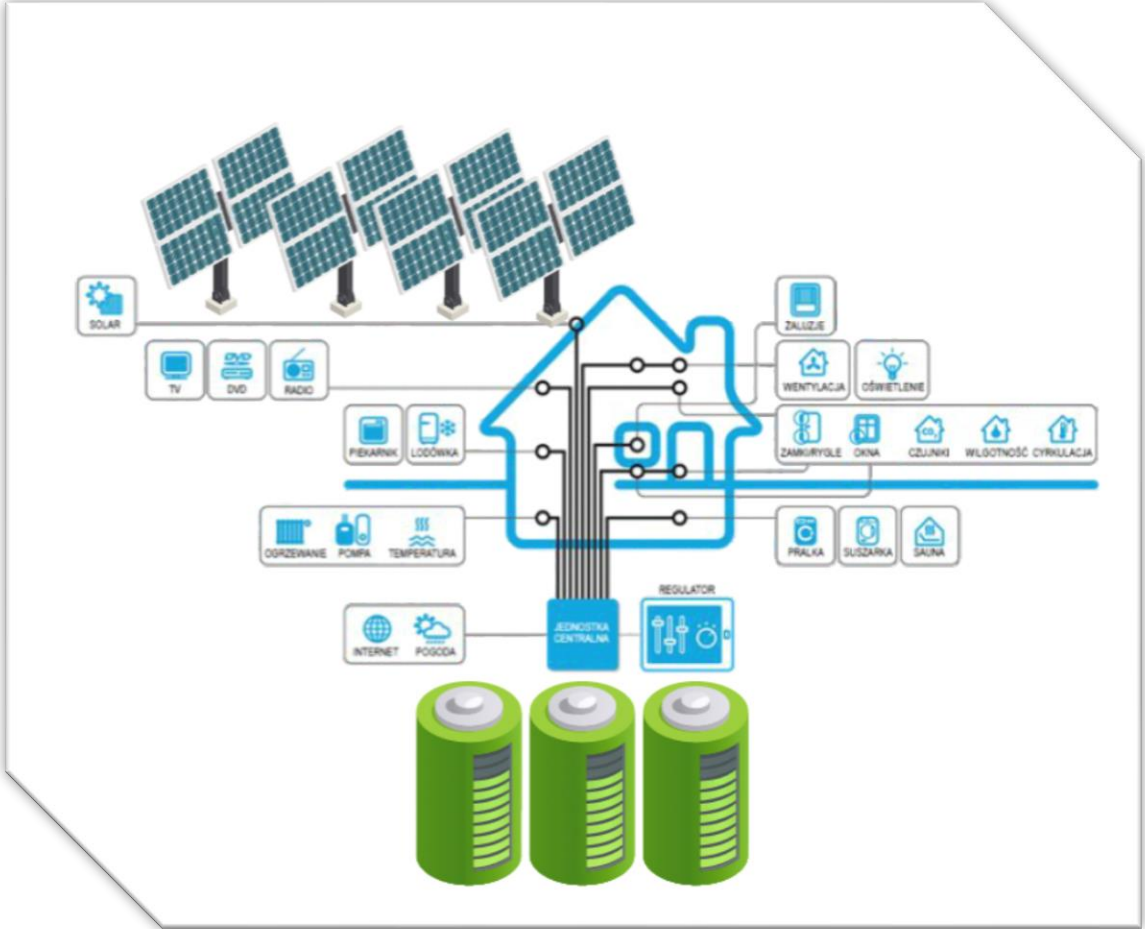

Modele rynku energii elektrycznej

- 1882 r.**
Thomas Edison uruchomił pierwszą sieć elektryczną z elektrowni ciepłej
- 1887 r.**
Pierwsza elektrownia wiatrowa
- 1889 r.**
Pierwsza hydroelektrownia
- 1904 r.**
Pierwsza elektrownia geotermalna
- 1956 r.**
Początek energetyki jądrowej
- 1982 r.**
Uruchomienie elektrowni słonecznej
- 2009 r.**
Elektrownia na biomasę
- 2017 r.**
Powstanie ZKlastra
- 2020 r.**
Powstanie Krajowej Izby Klastrow Energii i OZE

Idealne społeczności energetyczne

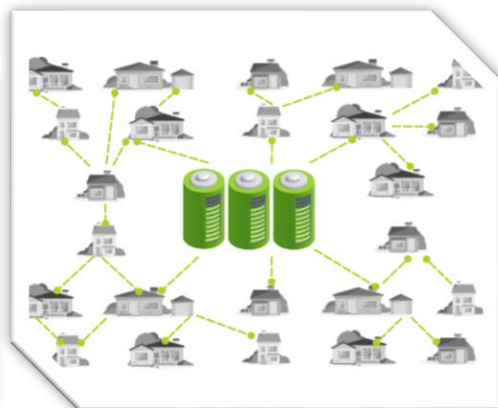
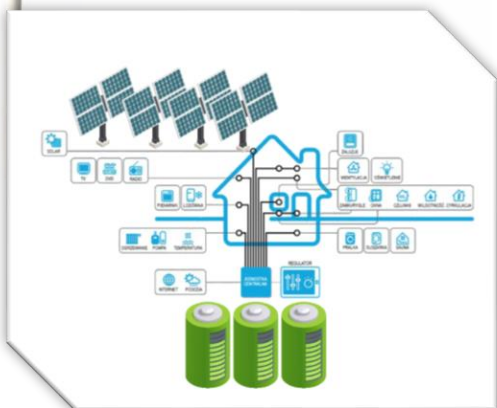

Społeczności Energetyczne w Polsce

- Odpowiedź na **zmiany klimatyczne**
- Zapewnienie **bezpieczeństwa energetycznego**
- Zbyt wolny proces tworzenia: mała skala, zarządzanie przez wolontariuszy i misja napędzana ideą

Klastry Energii w Polsce - legislacja

Od 1 października zaczęły wchodzić stopniowo w życie przepisy wprowadzone przez ustawę z 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1762)

▶ **1 stycznia 2024 r.** – zaczęły obowiązywać przepisy dotyczące zasad działalności klastrów energii (tj. dodane do ustawy o OZE art. 38aa–38ac, art. 38ae i art. 38af)

▶ **2 lipca 2024 r.** – miał wejść w życie mechanizm wsparcia dla klastrów energii przewidziany w dodawanych do ustawy art. 184k–184m, jak również przepis odnoszący się do obowiązku sprawozdawczego koordynatora klastra energii (art. 38ad ustawy o OZE).

Wymagany udział JST

Nowe brzmienie art. 2 pkt 15a ustawy o OZE, które obowiązywać będzie od 1 stycznia 2024 r., po raz pierwszy wprowadza obligatoryjny wymóg podmiotowy, zgodnie z którym **stroną porozumienia musi być przynajmniej jedna JST**

lub spółka kapitałowa utworzona na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 679) przez JST,

lub spółka kapitałowa, której udział w kapitale zakładowym spółki JST jest większy niż 50 proc. lub przekracza 50 proc. liczby udziałów lub akcji.

Ograniczenia zasięgu

Obszar działalności klastra energii ustala się na podstawie punktów poboru energii wymienionych w porozumieniu o utworzeniu klastra energii. Są jednak pewne ograniczenia.

▶ **Terytorialne.** Jeżeli chodzi o zasięg terytorialny funkcjonowania klastra, to w nowym art. 38ab ust. 1 pkt 1 ustawy o OZE wskazano, że „obszar funkcjonowania kooperatywy klastrowej nie może przekraczać **obszaru powiatu** w rozumieniu przepisów ustawy z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym lub **pięciu sąsiadujących ze sobą gmin** w rozumieniu przepisów ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym”.

▶ **Co do operatora.** Dodatkowo przewidziano wymóg, zgodnie z którym **członkowie klastra energii muszą być przyłączeni do sieci dystrybucyjnej tego samego operatora** systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV.

Utrzymano zasadę, zgodnie z którą działalność w ramach klastra nie może być transgraniczna, to znaczy, że nie może obejmować połączeń z sąsiednimi krajami

Prawa i obowiązki koordynatora

- Prawa i obowiązki koordynatora klastra energii będzie musiało wskazywać wprost wspomniane wcześniej porozumienie o utworzeniu klastra energii.
- Niezbędnym elementem, który będzie musiał być zawarty w porozumieniu, jest **upoważnienie dla koordynatora klastra energii do dostępu do informacji rynku energii** i danych pomiarowych dotyczących każdego członka klastra energii.
- Powyższe uprawnienie ma na celu dostosowanie przepisów do uruchomienia Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE) oraz umożliwienie koordynatorowi pozyskiwania danych do sprawozdań rocznych składanych prezesowi URE.

Obowiązki sprawozdawcze

Zadaniem koordynatora klastra energii będzie ponadto składanie sprawozdań z działalności. Co do zasady będzie ono obejmować roczny okres działalności. Po raz pierwszy sprawozdanie trzeba będzie złożyć w 2025 r.

Roczne sprawozdanie ma zawierać m.in.:

- informację o ilości energii wytworzonej łącznie przez członków klastra energii, w tym ilość energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii, w stosunku do której zastosowano zasady rozliczeń nowego preferencyjnego systemu wsparcia, o których mowa w art. 184k ust. 1 ustawy o OZE, w podziale na członków klastra energii;
- informację o łącznej mocy zainstalowanej instalacji odnawialnego źródła energii, jednostek wytwórczych w rozumieniu art. 3 pkt 43 prawa energetycznego, czyli wyodrębnionego zespołu urządzeń należących do przedsiębiorstwa energetycznego, służącego do wytwarzania energii i wyprowadzania mocy, jak również informację o mocy zainstalowanej magazynów energii – należących do członków klastra energii.

Specjalny system wsparcia – po wpisie do rejestru URE

- Zwolnienie z opłat OZE i kogeneracyjnej
- **Motywacyjny system rozliczeń opłaty dystrybucyjnej**
- **Jeśli ilość energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych źródeł energii przez członków klastra energii i wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej:**
 - a) przekroczy 60 proc. zużycia energii elektrycznej przez członków tego klastra energii – operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego nalicza 95 proc. wysokości opłat za świadczenie usługi dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej pobranej przez członków klastra energii,
 - b) przekroczy 70 proc. zużycia energii elektrycznej przez członków tego klastra energii – operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego nalicza 90 proc. wysokości opłat za świadczenie usługi dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej pobranej przez członków klastra energii,
 - c) przekroczy 80 proc. zużycia energii elektrycznej przez członków tego klastra energii – operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego nalicza 85 proc. wysokości opłat za świadczenie usługi dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej pobranej przez członków klastra energii,
 - d) przekroczy 90 proc. zużycia energii elektrycznej przez członków tego klastra energii – operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego nalicza 80 proc. wysokości opłat za świadczenie usługi dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej pobranej przez członków klastra energii,
 - e) wyniesie 100 proc. zużycia energii elektrycznej przez członków tego klastra energii – operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego nalicza 75 proc. wysokości opłat za świadczenie usługi dystrybucji, których wysokość zależy od ilości energii elektrycznej pobranej przez członków klastra energii.

Specjalny system wsparcia – maksymalna, realna kwota „upustu”

7 zł / 1 MWh

Specjalny system wsparcia – Dwa przedziały czasowe, różne warunki

► **Okres 1. Do 31 grudnia 2026 r. członkowie klastra energii mogą korzystać z rozliczeń, o których mowa powyżej, w przypadku gdy:**

- co najmniej 30% energii elektrycznej wytwarzanej i wprowadzanej do sieci dystrybucyjnej w ramach tego klastra energii jest wytwarzana z odnawialnych źródeł energii
- łączna moc zainstalowana elektryczna instalacji odnawialnego źródła energii i jednostek wytwórczych nie przekracza 150 MW energii elektrycznej i umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 40% łącznego rocznego zapotrzebowania członków klastra energii w zakresie energii elektrycznej
- **łączna moc zainstalowana elektryczna magazynów energii wynosi co najmniej 2%** łącznej mocy zainstalowanej instalacji odnawialnego źródła energii i jednostek wytwórczych.

► **Okres 2. Z kolei w okresie od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2029 r. członkowie klastra energii mogą korzystać z preferencyjnych rozliczeń gdy:**

- co najmniej 50% energii elektrycznej wytwarzanej i wprowadzanej do sieci dystrybucyjnej w ramach tego klastra energii jest wytwarzana z odnawialnych źródeł energii
- łączna moc zainstalowana elektryczna instalacji odnawialnego źródła energii i jednostek wytwórczych nie przekracza 150 MW i umożliwia pokrycie w ciągu każdej godziny nie mniej niż 50% łącznych dostaw energii elektrycznej do członków tego klastra energii
- **łączna moc zainstalowana elektryczna magazynów energii wynosi co najmniej 5%** łącznej mocy zainstalowanej instalacji odnawialnego źródła energii i jednostek wytwórczych.

Fundusze europejskie dla klastrów energii

Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne

Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne

Inwestycja B.2.2.2

Inwestycja B.2.2.2

Wsparcie **przedinwestycyjne**

Wsparcie **inwestycyjne**

186.853.568 pln / **139 projektów**

528.001.856 pln / **20 projektów**

Klustry energii, spółdzielnie energetyczne, JST

Klustry energii, spółdzielnie energetyczne

Opracowanie optymalnej **formuły prawnoorganizacyjnej** i **modelu biznesowego** na potrzeby uruchomienia lub rozwoju społeczności energetycznej oraz przygotowanie niezbędnych analiz i dokumentacji pod kątem przygotowania inwestycji

Demonstracyjne projekty inwestycyjne realizowane przez społeczności energetyczne

Fundusze europejskie dla klastrów energii

Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne

Inwestycja B.2.2.2

Wsparcie **przedinwestycyjne**

Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne

Inwestycja B.2.2.2

Wsparcie **inwestycyjne**

Zarząd Krajowej Izby Klastrow Energi i OZE

Albert Gryszczuk
Prezes Zarządu Izby

Sławomir Nowicki
Członek Zarządu Izby

Krzysztof Pubrat
Członek Zarządu Izby

Daniel Raczkiewicz
Członek Zarządu Izby

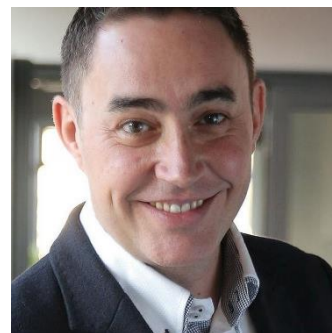
Agnieszka Spirydowicz
Członek Zarządu Izby

Grzegorz Nowaczewski
Członek Zarządu Izby

Tomasz Drzał
Dyrektor Zarządzający Krajowej
Izby Klastrow Energi

Paweł Wechta
Pełnomocnik Zarządu,
Polska zachodnia

Przemysław Przyjazny
Pełnomocnik Zarządu, Polska
Północ

Rada Programowa Krajowej Izby Klastrow Energii i OZE

Prof. Jerzy Kaleta
Przewodniczący Rady,
Kierownik Katedry Mechaniki
i Inżynierii Materiałowej na
Politechnice Wrocławskiej

Prof. Zbigniew Hanzelka
Akademia Górniczo-Hutnicza
w Krakowie

Prof. Lech Sitnik
Wydział Mechaniczny
Politechniki Wrocławskiej

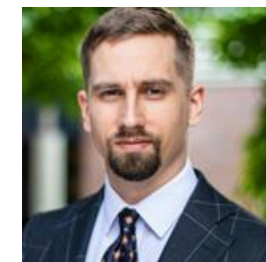
Prof. Waldemar Kamrat
Wydział Elektroniki i Automatyki
Politechniki Gdańskiej

**Prof. dr hab.
inż. Konrad Świrski**
Zakład Maszyn i Urządzeń
Energetycznych
Politechnika Warszawska
Prezes Transition Technologies S.A

**Dr hab. inż. Dariusz
Prostański**
Dyrektor Instytutu Techniki
Górnictwej KOMAG

Jan Sakławski
Radca prawny i prokurent
Grenergy Polska

Dr Janusz Michałek
Prezes Zarządu Katowickiej
Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

Dr Karol Pawlak
Adiunkt w Zakładzie Elektroniki
i Gospodarki
Elektroenergetycznej Instytutu
Elektroenergetyki Politechniki
Warszawskiej

Grzegorz Wiśniewski
Prezes Instytutu Energetyki
Odnawialne

Artur Kuźniacki
Dyrektor ds. Ciepłownictwa i
Wytwarzania, ESV SA

Mariusz Bednarski
Ekspert KIKE, w zakresie
magazynowania energii

Ireneusz Perkowski
Prezes Spółdzielni Energetycznej
EISALL

Zapraszamy do
współpracy !

Tomasz Drzał
Dyrektor Zarządzający KIKE i OZE

ul. Franciszka Klimczaka 1
02-797 Warszawa

www.kike.org.pl
kontakt@kike.org.pl

Krajowa Izba Klastrow Energii
i Odnawialnych Zrodel Energii